

HADUDFÖLD

1923. év november 16.

PÉNTEK

Debreczen, V. évf. (259)

ELŐFIZETÉSI ÁRA :
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 6000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 300 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Pap-Váry Elemérné

Csütörtök reggeli számunkban hírt adtunk már róla, hogy *Pap-Váry Elemérné*, az új magyar imádság, a *Hiszkegy* alkotója kétoldali tüdőgyulladásban megbetegedett és állapotja válságosra fordult. Az orvosai mindent elkövettek, hogy megmentse az életnek, azonban a halállal vívott küzdelem nem járt sikerrel s *Pap-Váry Elemérné* csütörtökön délután félkettőkor kiszünetelt.

A beteg agyánál már előző este fél 9 órakor megjelent *Raffay Sándor* evangélikus püspök, hogy előkészítse a nagyasszonyt utolsó útjára.

Még a késő éjjeli órákban jelentést küldtek a nagybeteg állapotáról a Kormányzóknak és a hercegi család tagjainak. A fenségek mai érdeklődésére már csak a bekövetkezett halált lehetett jelenteni.

A nagy halottnak a főváros a kepesi temetőben díszsírhelyet adományozott.

Az ünnepélyes temetés rendezése ügyében holnap délelőtt a közoktatásiügyi minisztériumban értekezlet lesz.

Befejezték a földreformnovella bizottsági tárgyalását

Köszönet a földművelésügyi miniszternek

Budapest, november 15. A nemzetgyűlés földművelésügyi, közgazdasági, közigazgatási, pénzügyi és igazságügyi egyesített bizottságai csütörtökön délelőtt *Mayer János* elnöke alatt folytatták a földreform-novella tárgyalását. A 25-28 szakaszok változatlan elfogadása után az előadó javasolta, hogy az együttes bizottság

kérje a nemzetgyűléstől a javaslat tárgyalására a sürgősség ki-mondását.

A bizottság az indítványt elfogadta. Ezután *Baross János* indítványozta, hogy az együttes bizottság a novella előkészítőjének és előadó-jának, különösen pedig nagyatyáji *Szabó István* földművelésügyi miniszternek munkásságukért elismerését fejezze ki. Az indítványt a bizottság elfogadta.

Végül nagyatyáji *Szabó István* megköszönte a bizottság elismerését és rámutatott arra, hogy bizonyos körökben nem átalították megkísérelt, hogy a földreform ügyét elgáncsolják. Ezt az eljárást a nyilvánosság megítélése alá helyezi és kijelenti, hogy el van határozva a novella keresztülvitelével a földreform megoldására.

A bizottság lelkes ovációval fogadta nagyatyáji *Szabó* kijelentéseit és ezzel az ülés két órákor véget ért.

A Ruhr-vidéken a franciák a szeparatisták kezére játszó a hatalmat

Nem állítják birodalmi törvényszék elé Hitleréket Franciaország össze akarja hivatni a jóvátételi szakértő-bizottságot

A német helyzet a mai napon nem változott. Münchenben bíróság elé állítják *Poehner*t, az államcsíny alkalmával kijelölt kormányelnököt. November 13-ról 14-re virradó éjjel *Kahr* főállambiztos hivatalát a 9. ik vödör épületéből visszahelyezte a kormánypalotába. Ennek azt a jelentőséget tulajdonítják, hogy Münchenben éjjelre helyreállt a rend. A kormánypalotára

újra kitűzték a fekete-fehér-piros zászlót.

A csapatok elzárták a teret és a bizottság kedvéért drótkadályokat állítottak fel.

Berlini jelentés szerint a bajor kormány visszautasította a birodalmi kormányt az azt a követelést, hogy Hitlerrel és a november 9-iki államcsíny résztvevőit birodalmi törvényszék elé állítsák.

Franciaország fegyveres rendőrcsapatokat küld a Ruhrvidékre és ezzel

a német rendőrség kezéből kiveszi a rend fenntartását.

Ez a tény azért bír különös jelentőséggel, mert eddig a német lakosság sorából toborzott helyhatósági rendőrség teljes erővel ellenállt a szeparatista csöcselék mozgólódásának. Így a francia hatóságok pártfogása dacára sem tudott érvényesülni a szeparatista mozgalom. Most a francia kormány a Ruhr-vidéki közbiztonsági szolgálatot kiveszi a német hatóság kezéből, s ezzel a belső rend fenntartását

átjátzza a szeparatisták kezébe,

akiknek működését a francia rendőrség a francia hatóságok intézkedéseire képest elő fogja segíteni.

A francia külpolitika rosszhírneműségére jellemző ez az intézkedés, annál is inkább, mert *Poincaré* azt hirdeti, hogy a megszállt területek lakossága saját maga hivatott sorsáról dönteni.

A francia kormány most egyébként abban mesterkedik, hogy a német jóvátétel ügyében javasolt

szakértői bizottságot összehívja.

Ezt a bizottságot eredetileg Anglia javasolta és azt szerette volna elérni, hogy a francia engesztelhetetlen politika helyett egy észszerű megoldást kereső elfogulatlan szakértőkből álló bizottság döntsön és mentse meg Közép Európát a gazdasági pusztulástól.

Amerika is készen nyilatkozott a bizottságban való részvételre, de a franciák olyan kikötéseket tettek, amelyeket

az Egyesült Államok kormánya kereken visszautasított

és kijelentette, hogy ilyen feltételek mellett a bizottság működése teljesen súlytalanná válna.

Az angol kormány a maga részéről Amerika nélkül nem tartotta éldemesnek a konferencia összehívását és minden felelősséget a francia kormány engesztelhetetlen makacsságára hárított. Ilyen körülmé-

A nemzetgyűlés tárgyalja az Ulain-ügyet

A politika hullámai

Budapest, november 15. A belpolitikai élet homlokterében még mindig az Ulain-ügy az érdeklődés középpontja. Az ügyészi kihallgatások azt látszanak bizonyítani, hogy *Ulain* a *Döhm*el szerepét tisztázandó akart Münchenbe utazni, ahol a nacionalista körökkel már a múltból származó összeköttetései voltak.

Megbízható helyről szerzett értesülésünk szerint a kir. ügyészség kihallgatja az ügygel kapcsolatban *Helényi Imre* főkapitányhelyettest is arra vonatkozólag, hogy *Döhm*el mióta állott a rendőrség szolgálatában mint besúgó és egyáltalában milyen szerepe volt a rendőrségnek ezzel az ügygel kapcsolatban.

A mentelmi bizottság előadójának kijelentése szerint az

ügyészség még nem küldte meg a mentelmi bizottságnak az iratokat és ilyenformán a bizottság a Ház

A keresztyén ellenzéki blokk ünnepli Ludendorffot

Friedrich beszéde a fajvédők vacsoráján

Budapest, november 15. (Sajdtudósítónk jelentése.) A keresztyén ellenzéki blokk csütörtök este tartotta rendes heti partvacsoráját, amelyen megjelent *Friedrich* István, *Lendvay* István, *Kádár* Lehel és *Anka* János.

Az első felszólaló *Friedrich* István volt, aki ezeket mondta:

— A magyar közvélemény előtt úgy állítják be a bajorországi eseményeket, mint amelyek szerencsétlenséggel végződtek s amelyeknek *Ludendorff* és *Hitler* áldozatul estek. A keresztyén ellenzék azonban nemcsak azokat tudja ünnepelni, akik már sikert értek, hanem

kitart azok mellett is, akik egy eszméért harcoltak, de ebben a harcban elbuktak.

A németek nagy katonája, *Ludendorff* elcsuszott egy narancshéjon, *Hitler* pedig, az egyszerű mázolóból lett népvézér ma a börtönben ül. A

nyerek között érkezik híre annak, Franciaország mégis szeretné a társasági bizottság összeülését, természetesen azok között a körök között, amelyeket maga állított fel.

A legújabb jelentések szerint *Baldwin* miniszterelnök beszédet mondott az angol alsóházban, ahol hangsúlyozta, hogy

Anglia nem tud együttműködni szövetségesével,

mert azok állandóan megnehezítik az együttműködést.

Baldwin kijelentette továbbá, hogy Amerikával, Anglia két szövetségesének magatartása miatt, a tárgyalások meghiusultak.

összetűlése előtt nem is veheti tárgyalás alá az Ulain-ügyet. Így csak az összeülő nemzetgyűlés fog a kérdéssel foglalkozni.

Az eddigi tervek szerint a miniszterelnök fogja az ügyet a nemzetgyűlésnek bejelenteni, amikor megmondja azt is, hogy a kormányt milyen szempontok vezették, amikor *Ulain* Ferencet őrizetbe helyezték.

Értesülésünk szerint a jövő hét elején nem ül össze a Ház

és a legjobb esetben a jövő szerdán vagy csütörtökön kezdi ülésvezését. A Ház legközelebb december 20-án már karácsonyi szünetre megy s miután addig az igazságügyminiszter a büntetőnovellát akarja letárgyalni, de egyben az indemítás is tárgyalás alá kerül, így alig van kilátás arra, hogy a földreformnovella ebben az évben tető alá kerüljön.

németországi nacionalista eszmének testvérirányzatát képviseljük mi. Megbízásom van képviselő társaimtól annak közlésére, hogy mi ma

Ludendorffot és Hitlerét szívből ünnepeljük és üdvözöljük.

(Hosszantartó éljenzés.) A kormányt az a tanácsot adom, ne féljen a puccsoktól. Az a kormányzat, mely a nép széles rétegeire támaszkodik, puccsoktól nem félhet, mert ott a puccs nem lehetséges.

Akadnak emberek Magyarországon, akik besúgtak az antant bizottságának, hogy a földreformnovella veszélyezteti a külföldi kölcsönt. Nem mindig zsidók voltak ezek.

Ezeket kell a rendőrségnek ki-nyomozni, mert ezek az igazi puccsisták.

Sohasem csináltunk személyi politikát, még ellenségeink mellé is oda-állunk, ha Magyarországot tesznek valamit.

Madách emléke

A Tisza István Tudományos Társaság Ülése

A debreceni Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya csütörtökön délután díszes és válogatott közönség előtt magas színvonalú ülés keretében áldozott Madách Imre emlékének születésének százéves évfordulója alkalmából. Dr. Láng Nándor egyetemi tanár elnöki megnyitja után dr. Pap Károly egyetemi tanár, rendes tag tartotta meg értékes, gondolatokban gazdag előadását *Madách és az Ember tragédiája* címen. Részletesen taglalta Madách örökbecsű alkotását, művének örök problémáját: *mi értelme van az élet küzdelmének*. Madách — mondotta — korán sirbaszállott, de az Ember tragédiájával halhatatlanságot szerzett magának. A közönség az érdeklődéstől lebilincselve hallgatta Pap Károly mélyenszántó, tartalmas előadását s előadása végén hosszan és melegen ünnepelte a professzort.

Ezután dr. Mitrovics Gyula rendes tag tartotta meg előadását *Az egység és sokféleség esztétikus elve az Ember tragédiájában* címen. Előadásában a szerkezeti egységet kutatva az Ember tragédiájában a tartalom változatosságában.

A magvas előadásában sok új oldalról világította meg Madách örökbecsű művét. A közönség nagy elismeréssel fogadta felolvasását. A jól sikerült emlékünnepelet Láng Nándor elnök zárószavai rekosztették be.

Debreceni Kaszinó művészestéi

A debreceni Kaszinó a most következő szezonban néhány nagyszabású művészestével óhajta éleníteni Debrecen kulturális és társadalmi életét, melynek irányítására nagy multjával és tekintélyével magát hivatottnak tekintheti.

A Kaszinó igazgatósága, hogy tagjai szellemi és társadalmi igényeit minden irányban kielégíthesse, rendkívül nagy körültekintéssel és finom ízléssel rendezendő művészestékkel kívánja tagjait meglepni és mint értesülünk, az első ilyen nagy kaszinói művészestély már november 27-én lesz, melyen közreműködnek *Sohner* Grete énekművész, aki mint pompás koloratur énekesnő ismeretes a zenei világban és aki elsőrendű műsorral fog a kaszinói estélyen bemutatkozni.

Az estély másik kiváló szereplője *Grill* Lola, a híres szavalóművész, aki december hó elején Amerikába megy és ott fogja Petőfit és Madáchot interpretálni az ő ismeret nagy művészetével, mellyel legutóbbi budapesti szereplése alkalmával is frenetikus sikert aratott. Külön nagy érdekessége lesz a kaszinói estének *Madary* Károly és *Sohner* Grete együttes szereplése, nevezetesen a művészek gitár kíséret mellett fognak gyönyörű dalokat bemutatni. Mind a három művész most először szerepel Debrecenben.

A kaszinói estélyekre ma mentek szét a meghívók s ezeken az estélyeken csak kaszinótagok jelenhetnek meg családjaikkal.

A további estélyekre is folynak már elsőrendű művészekkel tárgyalások, mint értesülünk a kaszinói estélyeken a következő művészek fognak még szerepelni:

Dr. Nasta Károly a m. kir. operaház tagja, Hir Sarolta zongoraművész, Szemere Árpád, a m. kir. operaház tagja, Kárpáthy Ernő gitár-

művész, Harisch Isay Carrie ének-művész, Haydu István gordonkaművész, Kabos Ilonka zongoraművész, Pilinszky Zsigmond a m. kir. operaház tagja, Kreisler Frigyes

hegedűművész, Dienzl Oszkár zongoraművész.

Ez a nagyszerű névsor már eleve is biztosítja a kaszinói esték fényes sikerét.

December elején megnyílik a népkönyha

A tanács 15 millió koronát utalt ki a népkönyha részére

Debrecen város nyomorenyhító bizottsága, valamint a város népjóléti hivatala megkereste a városi tanácsot, hogy a népkönyha megnyitásaához a 15 millió korona kölcsönt utalja ki.

Ugyanis, most már a hidegebb, téli idők bekövetkeztével, midőn a munkaalkalmak is igen nagy mértékben csökkentek,

szükségessé vált a népkönyhának minél sürgősebben való felállítására.

Ismeretes, hogy az ily jótékony sági, társadalmi intézmények költ-

ségeit a nyomorenyhító akcióból befolyó összegekből kellene fedezni. Azonban az inségadóból eddig még nem folyt be annyi pénz, amennyi a népkönyha felállítására szükséges lenne.

A városi tanács csütörtöki ülésén foglalkozott a nyomorenyhító bizottság és a népjóléti hivatal kérésével, ahol dr. Csűrös Ferenc kulturatanácsnok, előadó javasolta a tanácsnak a 15 millió kölcsön megadását.

A tanács folyósította a kölcsönt. s így december elején, de legkésőbb december 15-én megnyílik a népkönyha.

A városnak kell támogatni a színházat

A kultuszminiszter leirata a tanács előtt - Debrecen város a tíz milliót kér az államtól a színház szubvencionálására

A kultuszminiszter a napokban egy leirattal kereste meg az ország nagyobb városait s így Debrecen is, melyben felhívja a városok vezetését, hogy a színházakat fokozott mértékű anyagi támogatásban részesítsék.

A kultuszminiszteri leiratot Csűrös Ferenc kulturatanácsnok a tanácsnak csütörtöki ülésén terjesztette elő.

A tanács a leirat idevonatkozó részét nem látta magára nézve kötelezőnek, mert Debrecen városa az, mely az összes vidéki városok között legelőbb szubvenciót ad a színházának.

A közel százmilliót kitevő szubvenció megadását tartalmazó közgyűlési határozatot a város vezetősége fel fogja küldeni a kultuszminiszternek s kéri fogja, hogy a határozatot minél hamarabb hagyják jóvá.

A leiratban a miniszter értesíti a városokat arról is, hogy ezentul a színházaknak adandó állami segítséget nem közvetlenül a direktoroknak, hanem

Debrecen társadalma a Déri-muzeumért

Ezrek követelik a muzeum ügyének sürgős rendezését

A Déri muzeum ügyét és annak minden egyes mozzanatát mindenkor nagy figyelemmel kísérte Debrecen város társadalma s töle telhetőleg igyekezett is odahatni, hogy Déri Frigyes monumentális terve minél előbb megvalósuljon.

Sajnos, a debreceni magyar társadalomnak azt kellett látnia, hogy azok, akik a Déri muzeum ügyét intézik — ha esetleg meg is van bennük a jó szándék, — kevés kivétellel nem állanak hivatásuk magaslatán és főként nem tudnak ki szabadulni a bürokrácia posványosító légköréből, ami természetesen visszahatással van a Déri muzeum ügyére is.

Ma ismét az a helyzet, hogy a Déri muzeum építésének megkezdését

napról napra el kell odáznai,

mert nincs rendezve a Fűvészkert ügye, sőt még a Fűvészkert átadásáról szóló szerződést sem írták alá.

Sesztina Jenő ezért a napokban azt a tervet vetette fel, hogy társadalmi akciót kell indítani a Déri muzeum ügyének rendezésére és Debrecen város egész társadalmá-

a városi vezetőségeknek fogja kiutalni.

Felhívja tehát Debrecen városát is, hogy az idevonatkozó igényeit minél hamarabb jelentse be a kultuszminiszteriumnak. A város 10 millió állami segítséget kért színházi szubvenció címén az államtól. Ezekkel kapcsolatban előterjesztette a kulturatanácsnok Kardoss igazgatónak a kérelmét a színház nyári működésére vonatkozólag. A nyári állomás megszervezése ugyanis igen nagy anyagi segítséget jelentene a színház igazgatónak. Ezért Kardoss a tanács támogatását kérte a kultuszminiszternél arra nézve, hogy a nyári szezonokban felváltva 5 nagy vidéki színházalatt s így a Csokonai-színház színházalattal is

a Budai Szinkörben játszasson.

Ha azonban ez a terv nem volna keresztülvihető, akkor a nyári szezonra a színházalatt szeretné megkapni a színházalatt, aki ebben az irányban is kikérte a tanács támogatását.

nek követelni kell, hogy az illetékesek sürgősen hátrítsanak el minden, a Déri muzeum építése megkezdésének elébe gördülő akadályt.

Mint a Hajdúföld értesül, Schwöder Ervin kultusz államtitkár egy memorandumot szerkesztett, amelyben Debrecen város közönsége kéri, sőt követeli, hogy

az illetékesek ne halogassák tovább a Déri muzeum, illetve a Fűvészkert ügyének rendezését

és a Déri gyűjteményt szállítsák minél előbb Debrecenbe.

Ezt az ívet már eddig is több százan írták alá s értesülésünk szerint rövidesen több ezerre fog szaporodni az ívaldírónak száma.

Rémélhetőleg a társadalmi akció sikerrel fog járni és a társadalomnak sikerülni fog megmozdítani a hivatalos apparátust is, amely ismét kátyuba juttatta ezt a nagyon fontos ügyet.

— **Krisch Károly** Piac-utca 89., telefon 12—18. Raktáron tartok legfőképpen cserépkályhakat, takaréktűzhelyeket, kandalókat. Elvállalok átrakást, tisztítást is.

Filharmonikusok hangversenye

A máv. filharmonikusok hatalmas együttest alkotó zenekarának november 18-án délelőtt fél 11 orakor a máv. műhely hangversenyteremben megtartandó matinéjének imponáns műsorát szerdai számunkban hoztuk.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a filharmonikusoknak már is jól hangzó neve és a kiváló finomsággal egybefűzött műsor a város intelligens, zeneértő közönségének a legszívesebb köréit megmozdította. A jegyek nagy részét elvitték már az üzletvezetőség titkári hivatalából. Ezuton is kéri a rendszőség az érdeklődő nagy közönséget, hogy legkésőbb szombat délig vegye át jegyét az üzletvezetőség titkári hivatalában (I. emelet) dr. Reitmayer Rudolfnál; máshol jegyeket nem adnak ki. A hangverseny egyes számai alatt az ajtók zárva lesznek és a hangverseny pontosan fog kezdődni. A hangverseny műsora, melyeket már egy alkalommal közöltünk, a következő:

Weber: Oberon nyitány. Előadja a zenekar. **Thomas:** Ária a „Mignon“ operából. **Tarnay:** Bucsu. Előadja Voith Ilona. **Grieg:** Op. 55. Peer Gynt—Suite II. Menyasszonyrablás. Arab tánc. Solveig dala. Előadja a zenekar. **Mascagni:** Románca a „Parasztbecsület“ operából. **Kacsóh:** Késő ősz van. Előadja Voith Ilona. **Haydn:** IV. Szimfonia D dur. a) *Adagio*—Presto, b) *Andante*, c) *Menuetto*, d) *Vivace*.

A zeneszámokat zongorán Balczer Györgyné kíséri.

ATROCITÁSOK

Tanár ur kérem, bennünket ne tanítson! A tiszántúli liberálisok délutáni lapja ismét felszurta elméncékedő tollára a Hajdúföldet, kipellengérezvén egy elírásukat. A tanári kioktatást elolvastuk és meg is köszönjük, ha a délutáni újság nem volna a sajtóhibák, elírások, sőt mitöbb, még a helyesírás hibáknak is állandó le rakata. A nagy pedagógus ugyanis a megfojtani ígét következetesen ly-nal megfojtani-nak írja, *Bobula* Tituszt pedig egyazon cikkében hol *Bibula*, hol *Babula*, hol *Oboka*, hol *Okubola* névvel tiszteli és Déry Frigyesről csak úgy ír egyik cikkében, hogy — *Frigyes*. Ezenkívül a bűn tetőjogban 10 évi fogházbüntetést is ismer és balesetek alkalmával csak akkor szokott a mentőknek telefonálni, *miután azok a tett színhelyére röviddel előbb megérkeztek*. Az oktalán verekedőket — óh, jó gászok figyeljete! — *könnyű testi sértés büntette kísérletének vétségével* vádolja meg és ha valaki leesik a szekrény tetejéről, azt *karambol*-nak minősíti. Még reggelig folytathatnánk — vagy pardon: *fojtathatnánk* — de nem *fojtatjuk*. Ovakodunk a hírlapi *párbalyoktól*. Még meg találának bennünket — *folytani*.

Önkéntes árverés

Ondód, Gáll-dűlő 19. szám alatti 2 és 1/2 hold ingatlan 1923 november 18-án d. u. 3 orakor Vár-u. 11. szám alatti önkéntes árverésen eladatik.

Részletes árverési feltételek dr. Nagy István és Berks Lajos ügyvédek Szent Anna-utca 8. számú irodájában megtudhatók.

HIREK

1923 november 16. (Péntek)

Prof.: Otmár. Kath.: Odon.

1858 Mészáros Lázár, az első magyar felelős kormány honvédelmi minisztere meghalt Eywoodban, angliai száműzetésében.

1632 A lütheni csatában, ahol Wallenstein súlyos vereséget szenved, elesik a harmincéves háború legnemesebb alakja, Gusztáv Adolf svéd király.

Időjárás: Hazánkban országos eső volt. Az eső mennyisége sok helyütt elérte vagy meghaladta a 10 mm-t. A hőmérséklet még magasabb. Tegnap maximuma 17 fok Keszthelyen, ma reggeli minimuma 5-6 fok Debrecenben.

Időjárás: Átmenetileg az eső szűnése és kisebb hűvösebb idő várható.

Közművelődési könyvtár: 10-11-ig, délután 4-7-ig.

Csokonai színház: Este fél 8 órakor „Diadalmasszony” operett, K) bérlet.

Uránia: Halál zenéje.

Vigszínház: Páris grófnője.

Apolló: Páris grófnője.

Omnia: Zoro és Huru.

Dr. Tankó Béla előadása a Népszertű Főiskolai Tanfolyamon délután 5 órakor a kollegium I. sz. tantermében.

Kálvinista templomegyesület műsoros estélye a kollégiumi oratóriumban délután 5 órakor.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Angyal, Muraközy, Magyar Korona, Bocskay.

— Déri Frigyes köszönő levelét bemutatják a közgyűlésnek. Megírta már a *Hajdúföld*, hogy Déri Frigyes kormányfőtanácsost, Debrecen nagy pártfogóját diszpolgárai sorába iktatta a város, amely kitüntetését Déri Frigyes megleghangú levelében köszönte meg. A városi tanács csütörtöki ülésén elhatározta, hogy Déri levelét a legközelebbi közgyűlésnek be fogja mutatni.

— József királyi herceg nagy adományát a hadirokkantoknak és az ifjúságnak. József kir. herceg Csárdy Frigyes gyalogsági tábornokhoz levelet intézett, amelyben értesítette, hogy a hadirokkantak részére 5 millió koronát adományozott. — Ugyancsak értesítette Schiman Emil, a kir. József-műgyémek rektorát, hogy az egyetem menzájának 5 millió koronát kiutalt.

— Jón: Monna Vanna az évad monumentális filmje. A főszerepekben Lida Salmanova és Paul Wegener.

— Az ipari munkások kitüntetése. Az ipartestület ezután adja tudomására az érdekelt iparosoknak, hogy a kereskedelmi miniszter az évenként szokásos munkás kitüntetésekre ez évben is pályázatot tűz ki. Felhívja az ipartestület mindazokat az iparosokat, akiknek huzamosabb idő óta dolgozó ipari munkásaik vannak s akik még sem jutalmat, sem elismerő levelet nem kaptak, hogy eziránti kérvényeiket november hó 30-ig a Kereskedelmi és Ipar-kamarához adják be. A kérvényeknek tartalmaznia kell: Folyamodó nevét, életkorát, foglalkozását, jelenlegi alkalmazójának cégét és foglalkozását, mióta dolgozik az illető iparágban és mióta van jelenlegi munkaadójánál megszokott munkakörében. A kérvényhez mellékelni kell a folyamodó munkakönyvét is.

— Chaplin az Omniában.

— Kedveményszerű villanyáramot kap a Dóczi-intézet. A református felső leányiskola azzal a kéréssel fordult Debrecen városához, hogy a Dóczi-intézetnek kedvezményes villamosáramot adjanak. A tanács a világitási vállalat szakértői vizsgálata alapján elhatározta, hogy a Dóczi-intézet által fogyasztott áramnak 50 százalékat kedvezményesen áron fogja adni az intézetnek.

— Jón: Monna Vanna az évad monumentális filmje. A főszerepekben Lida Salmanova és Paul Wegener.

— Társadalmi és egyesületi élet. A Népszertű Főiskolai Tanfolyamon dr. Medveczky Károly főreáliskolai tanár megbetegedése miatt a ma, péntek délutánra hirdetett *Madách és a nő* című előadás elmarad, helyette dr. Tankó Béla egyetemi tanár fog előadást tartani. Az előadás címe: *Az egyetem*. Kezdeté 5 órakor.

A Büdösmenthiály és Tiszabüd község tisztviselői kara a „Jegyzők Országos Árvaház Egyesületének” művészeti osztályával karöltve, a Jegyzők Orsz. Árvaház Egyesülete javára december 2-an, vasárnap, a Dobogó nagytérben jótékony célú művészestélyt rendez. Közreműködnek: Komoróczy Péter író, a Jegyzők Országos Árvaház Egyesületének főtitkára, Sala Domokos, a Városi Színház tagja, Gyököcsy Endre író, a Petőfi Társaság tagja, Murgács Kálmán zeneszerző.

A Kálvinisták Templom Egyesületének estélye. Nagy érdeklődés nyilvánul meg a Kálvinisták Templom Egyesületének ma, péntek délután 5 órakor a Kollegium oratóriumában rendezendő estélye iránt. Az estély műsora a következő: Az estélyt megnyitja dr. Hadházy Zsigmondné szakosztályi elnöknő. LXXVII-ik zso. tár. éneklés a közönség. Szavaltat. Tompa: Forr a világ. Előadja Nagy Lajos vallásantató lelkész. Karének, Előadja a Templom Egyesület vegyeskara, Szabó Lajos karnagy vezetésével. Amerikai utjáról előadást tart dr. Baltazár Dezső püspök. Hegedűjáték. Előadja Páricsy Pál hegedűművész, orgonán kíséri Hammerstaedt János költeményéből felolvas Baja Mihály. LXXXIX-ik zso. tár. éneklés a közönség. Belépődíj nincs. Adományokat a szegény gyermekek karácsonyi felruházására elfogad a rendezőség. Az estélyre az érdeklődőket szeretettel meghívja a Templom Egyesület elnöksége.

— Nem adja át a város a Dóczi-intézetnek a DMKE épületét. A debreceni református egyház presbiteriuma átiratot küldött Debrecen városához, melyben azt kéri a várostól, hogy a Dóczi-intézet polgári leányiskolája számára a DMKE épületét, mely a presbiterium tudomása szerint rövidesen fel fog szabadulni, engedje át a város. A tanács azt a választ küldte az átiratra, hogy ezidőszere nem rendelkezik a DMKE-épülettel s így nem adhatja át a Dóczi-intézetnek. A város különben még azzal sincs tisztában, hogy az egyetemnek az a része, mely most a DMKE-épülethez van elhelyezve, mikor fog onnan kiköltözni.

— Nagy Izabella—Palló Imre operaházi művészek és dr. Szilágyi Imre hangversenye szombaton este 8 órakor az Arany Bika disztermében. Jegyek Antalfynál és a Jost cukrászdában kaphatók.

— Eleltuntak. A tegnapi nap folyamán több öngyilkosságról érkezett jelentés a debreceni kir. ügyészséghez. Nagy Lajos 71 éves hajdudorogi lakos öngyilkossági szándékából a kutba ugrott s meghalt. Hajdúszoboszlón két öngyilkosság is történt. Karika József 15 éves hajdúszoboszlói fiugyermek felakasztotta magát a mestergereparára. Kelemen József 72 éves ember is az önakasztás módszeréhez folyamodott, úgy vált meg az élettől. Tettüknek okát nem lehetett megállapítani. Az ügyészség mindhárom esetben megadta a temetési engedélyt.

— Százezer korona a kutyaharapásért. Dombosi András bojti lakos hamis kutyája a közelmúltban megharapta Siposs Sándor odaváló lakost. A debreceni kir. törvényszék büntetőtanácsa csütörtökön vonta felelősségre a kutya gondatlan gazdáját s 100 ezer korona pénzbüntetéssel sújtotta.

— Jón: Monna Vanna az évad monumentális filmje. A főszerepekben Lida Salmanova és Paul Wegener.

— Meghalt Giesswein Sándor. Budapestről jelentik: Giesswein Sándor nemzetgyűlési képviselő csütörtökön éjszaka 11 órakor szívizélhűdés következtében meghalt. — Giesswein Sándor három nappal ezelőtt meghalt, úgy, hogy szobáját nem hagyta el. Ma délután szorongó érzés vett erőt rajta, mire magához kéréte Tomcsányi atyát. Vacsora után szívizélhűdés érte.

— Az arabok a zsidók ellen. Jeruzsálemből jelentik: Az arab nemzeti kongresszus határozatot fogadott el, amelyben követeli, hogy Palesztina legyen az araboké, a zsidók bevándorlását tiltsák meg és hogy alkotmányos kormányt nevezzenek ki arab bennszülöttekből, végül pedig, hogy Palesztina hivatalos nyelvevé az arabot tegyék meg.

— Zoro és Huru az Omniában.

— A bankok három milliónál kevesebb kospépzint nem fogadnak el. Budapestről jelentik: A TEBÉ-bez tartozó pénzüzetek a kospépzintre vonatkozólag megállapodásokat létesítettek. Ezek közül legfontosabb az, hogy 3 milliónál kisebb összeget kospéba nem fogadnak el. A már náluk levő kisebb összegeket csak a folyó évben kamatoztatják. A bank jutaléka és költségei címén a kospépzintnek minimum 25% át levonják. A vidéki pénzüzeteknél a levonás minimum 15%, a hatósági pénz elhelyezésénél 10%. Megállapodtak abban is, hogy a kospépzint lejárat napja egybeesik a tőzsdei fizetési nappal. Így tehát, ha a tőzsdetanács a kasszaüveget megváltoztatná, ez megváltoztatná a kospépzint határidőjét is.

— Burleszk műsor az Omniában.

SZÍNHÁZ

Színházak és mozgószínházak közleményei

Csokonai-színház
Minden eddigi operette siker eltörpül az esténként zsufolt házak előtt színrekerülő „Diadalmasszony”-é mellett. A közönség megihletlen hallgatja Tschaikowsky gyönyörű melabus dallamait, majd hangos kacagásra fakad a bohókás tancokon és ötleteken. Külön sensációt kelt minden este a boszorkányos figurájú orosz nemzeti tánc.

Uránia-mozgó
Halál zenéje dráma 5 felvonásban. Kísérők 1 Fatty, 2 Snuby burleszk.

Apolló és Vigszínházban egyszerre Páris grófnője II. rész.

Omnia-mozgó

Zoro és Huru — Chaplin — Fix-Fox szereplésével kacagó vigelodások az Omniában.

Szöjkünk meg tanár ur Zoro és Huru főszereplésével az Omniában.

Nagy Mikulás vásár

a

HANGYÁBAN

1 kg szalonenkor	K 11000
1 drb csokoládécsizma, nagy	5000
1 „ csokoládécipő, nagy	3800
1 „ csokoládécipő, közép	2400
1 „ csokoládé virág váza	4800
1 „ csokoládé Rák óriás	6000
1 doboz csokoládé-dessert 2750—8500	koronáig.

Ugyszintén az összes cukorkákban óriási választék. Főútlelet Rózsa-utca. Fiókok a város minden részében.

MŰVÉSZET

Nagy Izabella és Palló Imre hangversenye. November 17-én, szombaton este 8 órai kezdettel fogják megtartani az Arany Bika szálló disztermében Nagy Izabella—Palló Imre és dr. Szilágyi Imre magyar estélyét, amely a szezon egyik legkiemelkedőbb zenei eseményének ígérkezik. Nagy Izabella és Palló Imre ma az Operaház legjobb erői közé tartoznak és logértékesebb interpretátorai a magyar dalnak. Dr. Szilágyi Imre kivételes kvalitásait szintén jól ismeri a debreceni közönség. A magasabb rendű művészi élvezetekben gazdagnak ígérkező magyar esté iránt a zenekedvelő közönség legszélesebb rétegeiben is igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert már magában véve az estély műsora is a legteljesebb sikert garantálja. A műsor, amely finom izléssel és nagy körültekintéssel van megválogatva, túlyomórészben magyar dalokból áll, azonban ezek mellett helyet kapnak a zeneirodalom nagy klasszikusai is. Debrecen város zenekedvelő közönsége bizonyára lelkesedéssel és szeretettel fogja fogadni az előadó művészeket, akiknek egyetlen, Debrecenben tartandó hangversenye művészi értékkel teljes zenei esemény lesz. Az estélyre jegyeket Antalfy könyvkereskedésében lehet váltani.

TESTEDZÉS

A debreceni boxverseny. A vasárnap nemzetközi boxmérkőzés az Arany Bika disztermében lesz este 8 órai kezdettel. A mérkőzést igen nagy érdeklődés előzi meg. A közönségnek Debrecenben még eddig nem látott élvezetes, izgalmas sporteseményben lesz része. Különösen Rózsa Jenő magyar, Egon Gutfreund osztrák bajnok küzdelmét előzi meg általános nagy érdeklődés. Rózsa Jenő valószínűleg már pénteken Debrecenbe érkezik s este a DTE Péterfia-utcai helyiségében fog tréningezni. A többi versenyző vasárnap érkezik Debrecenbe. Jegyek elővételben szombat este 5 óráig a Méliusz könyvkereskedésben.

A DEAC a korinthisi díjban. Mint ismeretes, a DEAC benevezett a korinthisi díjba s elsőnek a fővárosi ESC-vel került volna össze, azonban a mérkőzést november 1-ről el kellett halasztani, mivel aznap a DEAC-nak a DVSC-vel volt bajnoki mérkőzése. A DEAC most megállapodott az ESC-vel, hogy a mérkőzést jövő év március 15-én játsszák le.

Németh, a DKASE új kapusa, aki a DMTE-ből lépett át a DKASE-ba — vasárnap szerepelt először a DKASE színeiben Nyiregyháza, a NyTVE ellen s több szép vetése volt, bemutatkozása sikerrel járt.

A fegyelmi bizottság csütörtöki ülésén Fröhner DEAC játékost megdorgálta. A többi fegyelmi ügyben a bizonyítás kiegészítését rendelte el a bizottság.

Két hét helyett két év. A fővárosi fegyelmi bizottság elé került tegnap Weisz Béla, a Hungaria SC játékosa, akit durva játéka miatt két hétre tiltottak el a játéktól. Weisz miután az ítéletet kihirdették előtte, távozásakor súlyosan megsértette a bizottságot. A renitens játékost a fegyelmi bizottság visszahívta és sértő kifejezéseért 1925 december 1-ig tiltotta el a játéktól.

ESZENZÁS

Novemberben 3 százalékkal emelkedtek az árak

A magyar valuta a külföldi piacokon közel 2 hónapja változatlan stabilitást mutatott, eltekintve a bécsi piacon átmenetileg bekövetkezett, de jelentéktelennek nevezhető visszaeséstől. Ugyilátszik, hogy a korona változatlan külföldi értékelése a belső földön az árak stabilizációjához vezetett. A Pester Lloyd indexszámai szerint augusztus óta

alig 10%-os áremelkedés következett be.

Október végéhez viszonyítva az árszínvonal három %-os emelkedést mutat, amit a november 1-én bekövetkezett lakbérémelés befolyásolt. Az indextáblázat szerint a legjelentősebb emelkedés továbbra is az elsőrendű élelmiszerek közül a sertészsír, zsír, füstöltzalonna, valamint a textilneműekben mutatkozik.

Magyar korona: 3 07 1/2

Zürichi zárlat

Hollandia 214, Newyork 563, London 2483, Páris 3090, Milano 2447 1/2, Prága 1650, Budapest 307 1/2, Bukarest 300, Szófia 475, Belgrad 655, Varsó 3, Bécs 80 1/2, Berlin 1 1/2.

Devizaközp. hiv. ári.

Dollár 20000—21100, Francia frank 1105—1171, német márká —, lira 880—935, osztrák korona 27-85—30-05, lei 108—121, cseh kor. 572—616, dinár 228—242. Svájci frank 3460—3680.

Terménytőzsde zárlat

A mai terménytőzsde élénk forgalom mellett továbbra is szilárd volt. A malomok ma nem vásároltak. Az áremelkedés átlag 1—2000 koronát tett ki.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 935—945, egyéb 930—935, 79 kilós tiszavidéki 955—965, egyéb 950—60, rozs 620—630, takarm. árpa 640—660, sör-árpa 725—75, köles 775—800, zab 690—710, tengeri 640—650, repce 1650—700, korpa 370—80 korona kilogrammonként.

Ferencvárosi sertésvásár

Nyitvasári maradvány 483, érkezett 662, eladott 180. Árak: kőnyű 7500—8600. Zártvasári maradvány 93, érkezett 79, eladott 9. Árak ugyanazok, mint fent.

REGÉNY

Tavaszcvarók

Írta: IGMÁNDY GÉZA

— Hát igen, Kovács Kálmán tiszteletűről nem hallottak semmit? Feszült figyelemmel várta a hatást, de hasztalan. Csúpan Marci válaszolt szorakozottan.

— Kovács Káli? Influenzás szegény, tegnap még az agyat nyomta. Rónaynak felcsillant a szeme: no megálljatok, gondolta, mondok én most nektek olyan hírt, hogy lecsik az állatok.

— Most találkoztam vele az állomás előtt, haza utazik, civilben. — És gyönyörködve látta, hogy a két fiú kérdően néz egymásra. — Haza megy, mert kilépett! És az arca di dalmasan ragyogott. Ez a nagy ujság, kedves uraim. Látják, már nem is influenzás, a kis Edit meggyógyította, he he he...

Oly szívből nevetett, hogy még a szeme is nedves lett. Ákos és Marci undorodva fordult el tőle.

— Hogy ezt még nem hallották? — Dörzsölte a kezét megelégedetten.

— De igen — válaszolt kurtán Ákos — csak mi nem ütöttük dobra. Rónay úgy tett, mintha nem hallotta volna.

— Nézzük be a műtőre — mondta felállva. Ilonka biztosan unatkozik. Ákos szó nélkül követte.

Ilonka az ablakban állt. Arcán szokatlan indulatok átviharzása látszott. Máskor dalos ajkát összeszorította. Szemei kissé verecsk voltak. Tekintete gyorsan lesiklott Ákosról. Nyulánk formás alakja egy pillanatra mintha összeroppant volna, amikor a köszöntést fogadva megbiccentette a fejét. De csak egy pillanatra.

— Ilyen önérzetes és szép még nem volt soha. Ez volt Ákos véleménye.

— Én végig járom a betegszobákat. Őök addig legyenek szívesek előkészíteni egy kis operációt. Annak a bosnyáknak 40-ből felnyitom a karját. Csekélység az egész. Ilonka néne majd elaltatja.

I két ketten maradtak.

— Marcinak segitettem az irodában. Nagyon sok dolga van. Nem tudtam hamarabb visszajönni.

— Pedig vártam — szolt csendesén és azokkal a mély bogár szemével olyan melegen simogatta végig az arcát.

— És most? — kapott a szón Ákos és kissé közeledett.

— Most? Most már nem! Hátra szegte a fejét. Csak ajka ríngatózott és a keble hullámzott.

Ákos megbüvölte nézete.

— Tudja tisztelendő ur — az utóbbi két szóból mintha egy kis guny is aradt volna — igen, gondolkoztam a dolog fölött. Jól kisírtam magamat. Átlátom, hogy elragadtott a hév. Igen, és azt hittem, hogy maga is...

(Folyt. köv.)

Nyiltér

Szenzáció!

Öltöny 230.000, télikabát 280.000, costüm 1.000.000 koronától, egyszerű ruhákat és fordításokat legolcsóbban készít

Tegdes János
Péterfia-utca 42.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Zománcos öntött vasedények, épület- és bútortvasalások

BAKOS vasüzletében
Csapó-utca 88. Telefon 6-20.

TÉLI FŐZELEKÉK

Bab Hamozott borsó Lencse, zsuzsokmentes Köleskása Száritott gomba Zöldbab Zöldborsó Paradicsomsürü Spárga Champingomba Befőttek

legnagyobb választékban

KONTSEK GÉZA DEBRECEN Kossuth-u.

Füstcsövek, Tűzhelyek, Kályhák

Bészler és Dávid vaskereskedésében
a Kossuth-szobor mellett, Plac-u. 7

Vásároljon egyszer nálunk

s meggyőződik, hogy való igaz, hogy ruhaszükségletét a legolcsóbban a

„Hajdusági” férfi és fiuruha áruházban

szerezheti be Plac-utca 67. szám alatt.

A Nagyerdei Vigadóban

abonensek felvétetnek!

A legkitünőbb izletes házikoszt!

Feltünő olcsó árak!

Egyetemi hallgatók, gazdászok kedvezményben részesülnek!

Fűtött helyiségek! Pontos kiszolgálás!

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, olcsón beszerezni tessék VÉGHEZ Véghez
hol kevésbé használt uri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben).

Teljesen jókarban levő üzemképes

szabolcsi

szeszgyárhoz

tulajdonosok keresnek tőkével rendelkező

társat.

Évi kontingens 660 hektoliter. Közvetlen vasuti állomás. Jókarban levő épületek.

Cim a kiadóban.

Lapkihordó

asszonyok felvétetnek

lapunk kiadóhivatalában

Plac-u. 59.

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 400 kor., minden további szó 40 korona. Vasárnap és ünnepnapokon 10 szög 600 kor. minden további szó 60 kor. Vastagabb betűvel szedett szavak kétszeresen számítanak.

LEVELEZÉS

Intelligens fiatalember, aki mekkült hivatalnok, ez uton óhajt megismerkedni olyan fiatal leánnyal, vagy özvegyvel, aki álláshoz jutna. Levelet „Boldog jövő” jellegre a kiadóba kér.

ÁJANLAT

Tanítványt vállal a középiskolák bármely osztályából bármely dijazásért menekült főiskolai hallgató. Cim a kiadóban.

Megbízásokat Budapestre

magán- és kereskedelmi ügyek pontos és gyors elintézését elvállalja nyugalmazott főtisztviselő. Cim a kiadóhivatalban

ELADÁS

Eladó a Csap-utca 7. számú ház. Cim a kiadóban.

Eladó nagy vaskályha jutányos áron. Csillag-utca 82.

Káposzta feles jutányosan kaphat. Csillag-utca 82.

Zöld borsó, Ementhali,

Zöld bab, Spárga konzerv, Befőttek, Narancs jám, Kandirozott gyümölcs Rogusfort sajtok, Tortalap, Sárvári teavaj, Mustár, Gomba, száritott Trappista, Puszta dörry, Óvári, Pálpusztai, Rogusfort sajtok, Sardinia, Ringli, Sardinia paszta, Sósbering, Bismark hering,

ugyszintén likörökben, tesarumokban, Koestlin-féle teasüteményekben és az összes fűszeráruban dus választék, legolcsóbb árban beszerezhető a

„Hangyában”

Főüzlet Rózsa-utca, fiók üzletek a város minden részében

Megbízható jó minőségű

paplanlepedő és alsó lepedő vasznak, sifonok, zefirek, parhettek. Női, férfi és gyermekharisnyak, szabókellékek és rövidárak a legolcsóbb árban

Bagi és Petrik

Szent-Anna-utca 5. szám alatti üzletében.

Kérjük kirakatárainkat figyelemmel kísélni!

Allandóan olcsó, szabott árak!

Figyelem!

Eladó 2 vagon fekete szurok

és nagyobb mennyiségű elsőrendű lenolaj.

Bővebb felvilágosítással szolgál Car-Mont kereskedelmi és ipari rt. kirendeltsége

Iroda: Péterfia-utca 42., I. em. 3

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.